

VI MENER

Ikke sensurer forskningen

Administrerende direktør Torger Reve i Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning (SNF) har ropt et varsku mot det han opplever som en stadig hyppigere kamp med departementene om innholdet i forskningsrapporter.

Det har vært politikernes ønske å øke pengepotten til forsknings- og utredningsarbeid i regi av departementene for å sikre utredning av viktige samfunnsoppgaver til riktig tid, men vi går ut fra at det har vært forutsetningen at statsråder og byråkrater ikke skal blande seg inn i selve arbeidet.

Dette burde være en selvfølge, men finansminister Jens Stoltenberg har skapt forvirring om hvilke regler som gjelder. Nylig kunne han fortelle Stortinget at det er forskjell på vanlig forskning og forskning og utredning som departementene setter i gang med bruk av egne forskningsmidler. Stoltenberg gir dermed inntrykk av at det må være helt greit at departementene tar kontrollen med hvilke resultater forskningen skal legge fram i disse tilfellene. Direktør Reve bekrefter at det særlig er i kontroversielle politiske emner departementene ønsker å ha styringsretten over innholdet. Alt dette bare understreker at pengene blir misbrukt i forhold til det Stortinget hadde tenkt

Forskningen har de senere årene slitt med frysete troverdighet på grunn av mistanker og beskyldninger om at en god del av oppdragsforskningen går ut på å lage beviser med vitenskapelig innpakning for oppfatninger som oppdragsgiveren ønsker å framheve. Dette er et alvorlig problem for forskningen, men det er enda mer alvorlig at politikerstyrte departementer går i spissen for å torpedere en fri og uavhengig forskning.

Arbeiderparti-toppene har gjort det til en vane å hevde enerett på innsikt, kunnskap og forstand, men når regjeringen også begynner å hevde eieomsrett til forskningen, går det over alle støvleskafte. Hvis ikke regjeringen øyeblikkelig rydder opp i dette, må Stortinget stenge krana for forskningsmidler til departementene og for alvor vurdere å disponere midlene og bestille ønskede utredninger selv.

Jaglands berømmelige samråd blir mer og mer enveiskjørt. Det er det mange som har fått merke, men det får da være måte på.

HD 17/6-97